

Judecători - Comentarii Jean Koechlin

Există o mare diferență între cartea Iosua și cea a Judecătorilor. Cea dintâi îl înfățișează pe Israel luând victorios în stăpânire țara Canaan. Cea de-a doua ne va oferi o descriere a poporului locuind în moștenirea lui. Deși la prima vedere cartea Judecători pare să abordeze același subiect, chiar de la începutul ei există semne sigure care indică faptul că nu ne mai aflăm în zilele lui Iosua: chiar dacă Iuda acționează cu zel împotriva canaanitilor, el pare să conteze mai puțin pe Domnul decât pe fratele său Simeon. Apoi împăratul vrăjmaș, lăsat în viață, este tratat într-un mod barbar. Pagina glorioasă este întoarsă; vom asista la declin. Aceasta este ceea ce s-a produs și în Adunarea răspunzătoare. Puterea și, în mare măsură, binecuvântarea colectivă au dispărut astăzi. Însă Dumnezeu nu S-a schimbat. Puterea Lui se găsește întotdeauna la dispoziția credinței individuale. Otniel, luând în stăpânire Debirul, ne stă ca exemplu. Binecuvântarea este de asemenea la îndemâna noastră (1 Petru 3.9 sf.). Este suficient să o cerem, așa cum a făcut Acsa (v. 15). Ea vine prin Duhul lui Dumnezeu care, asemenea „pâraielor de apă” promise în Deuteronom 8.7, ne înprospătează sufletele prin Cuvântul lui Dumnezeu. Să cerem această binecuvântare Tatălui nostru, la începutul acestui an.

Abia începută, această carte a Judecătorilor ne pune în față un declin, pe cât de trist, pe atât de rapid. Care este motivul? În esență, uitarea prezenței Domnului. Ghilgal nu mai este locul judecării de sine, nici locul unde se găsește Îngerul Domnului (2.1). Care este consecința? O mare teamă de puterea oamenilor! Carele lor de fier devin un subiect de groază (Prov. 29.25). Pare să existe aici o asemănare cu zilele lui Iosua. Luarea Luzului ne amintește de luarea Ierihonului. Dar aceasta nu este o chestiune de credință nici din partea fiilor lui Iosif, nici din partea omului care le-a arătat intrarea în cetate. Rahav a fost cruțată datorită credinței ei. Este cu totul diferit cazul trădătorului din Luz care, în loc să trăiască acolo cu poporul, pleacă și își ridică o cetate în altă parte. O victorie care nu este rod al încrederii în Dumnezeu nu va dura niciodată. Declinul este general, dar, individual, fiecare seminție este caracterizată de măsura în care tolerează sau se supune, cu mai multă sau mai puțină putere de rezistență, prezenței vrăjmașilor în teritoriul ei. Tot așa în Adunare, delăsarea colectivă este un rezultat al delăsării individuale. Fiecare credincios are răspunderea lui personală. Ar trebui să ne întrebăm fiecare dintre noi: „Care este răspunderea mea? Cum mi-a fost mărturia din ziua în care m-am întors la Dumnezeu?”

Dumnezeu avea multe motive să ceară distrugerea completă a vrăjmașilor lui Israel. Dorea în special să-și protejeze poporul de influența acestor canaaniti idolatri. Din punct de vedere moral, același pericol există și pentru noi. O parte din timpul nostru se scurge în compania oamenilor neînțorși la Dumnezeu: colegii de muncă, uneori anumiți membri ai familiilor noastre. Nu putem, în general, evita aceste contacte. Dar trebuie să fim atenți ca ele să nu aibă nici o influență asupra vieții noastre spirituale. Să ne ferim de prietenii rele (1 Corinteni 15.33). Sunt unii oameni de care trebuie să fugim, chiar dacă ei ne vor lua în râs. Altfel, ne vor „împinge în ținutul muntos”, cum s-a întâmplat cu fiii lui Dan (v. 34), adică ne vor împiedica să ne bucurăm în pace de lucrurile pe care ni le-a dat Dumnezeu. Îngerul Domnului, „Căpetenie a oștirii Domnului” (Iosua 5.14), Se aștepta ca Israel să se întoarcă la Ghilgal, punctul de plecare al glorioaselor victorii de altădată. Dar, în zadar! Atunci El Se suie la Bochim, locul lacrimilor. Comparând slăbiciunea prezentă a Bisericii cu gloriosul început al istoriei sale, nu constituie oare acesta un îndemn de a ne smeri?

Anii au trecut și vedem ridicându-se în Israel „o altă generație, care nu-L cunoștea pe Domnul, nici lucrările pe care le făcuse El pentru Israel” (v.10). Generația aceasta nu experimentase credințioșia lui Dumnezeu în deșert, nici puterea Lui în Canaan. Și iată-i cum merg după alți dumnezei (v.12). Acesta este un exemplu important, pe care trebuie să-l luăm în considerare noi, care suntem parte a unei noi generații a poporului lui Dumnezeu, copii din părinți credincioși, care am auzit despre lucrurile minunate pe care Dumnezeu le-a împlinit pentru generațiile anterioare, dar care, probabil, nu-L cunoaștem pe Domnul printr-o experiență personală. Vai, este trist să vedem declinul care a urmat după trezirea strălucită din secolul trecut. „Bătrânii”, despre care am auzit vorbindu-se, au plecat unul câte unul. Iar dacă Domnul ne va mai lăsa aici încă câțiva ani, cei mai tineri dintre noi, la rândul lor, vor avea răspunderea să croiască drumul. „Aduceți-vă aminte de conducătorii voștri”, ne îndeamnă Evrei 13.7. Ei ne-au lăsat lucrările lor scrise și exemplul lor. Să le imităm, mai presus de toate, credința. Și apoi, chiar dacă acestea sunt trecute, Domnul ne rămâne. Prezența Lui este suficientă chiar pentru un timp al slăbiciunii, ca cel de astăzi!

În această carte a Judecătorilor vom vedea constant reproducându-se același ciclu. Poporul începe prin a-L abandona pe Domnul. Atunci El îi folosește pe vrăjmașii lor pentru a le trezi conștiința. În cele din urmă, Israel strigă către Dumnezeu care, plin de îndurare, îl scapă dându-i un judecător (vezi și Psalmul 107.6, 13, 19, 28). Ciclul acesta, vai, se repetă prea adesea în viața fiecăruia dintre noi. Când, uitându-L pe Domnul, intrăm sub influența lumii, El Se folosește uneori de ostilitatea acesteia pentru a ne trezi. Versetul 2 ne amintește de felul în care Dumnezeu ne păstrează într-o stare de alertă și ne exersează pentru luptă. El permite existența vrăjmașilor tocmai cu scopul acesta. Pregătirea militară include în mod necesar exerciții și manevre fără de care un soldat n-ar fi capabil să lupte când s-ar ivi situația. „Luptă-te lupta cea bună a credinței” este un îndemn permanent pentru credincios (1 Timotei 6.12). Și aceasta, deoarece credința are o dublă certitudine: cea dintâi, că lumea este un vrăjmaș; cea de-a doua: că lumea este un vrăjmaș învins. „Eu am învins lumea”, sunt ultimele cuvinte ale Domnului Isus Hristos adresate alor Săi înainte de cruce. Pe acestea trebuie să le luăm în stăpânire prin credință, pentru ca să câștigăm victoria asupra lumii (Ioan 16.33; 1 Ioan 5.4, 5).

Nu iaua pe care Dumnezeu o folosește acum pentru a-și disciplina poporul este Moabul, același popor pe care odinioară Dumnezeu îl împiedicase, prin gura lui Balaam, să i se opună lui Israel. Optsprezece ani trec până când poporul se reîntoarce la Domnul; mai înainte, opt ani fuseseră de ajuns (v. 8). În îndurarea Sa, Domnul le ridică un salvator, pe Ehud beniamitul. Ehud are „un cuvânt de la Dumnezeu” (v. 20) pentru Eglon, împăratul Moabului. Acest mesaj solemn nu este altul decât sabia cu două tăișuri, care înseamnă moartea pentru acest om rău. Epistola către Evrei compară Cuvântul lui Dumnezeu, ascuțit și plin de putere, cu o sabie cu două tăișuri (Evrei 4.12). Astăzi binefăcătoare pentru cei care se lasă cercetați prin mijlocirea ei, mâine ea va condamna și va aduce pieirea tuturor acelor care nu vor fi crezut (Apocalipsa 19.13-15). Arma lui Șamgar reprezintă și ea Cuvântul lui Dumnezeu, însă de data aceasta așa cum îl vede lumea: aparent un instrument fără nici o valoare. Totuși arma aceasta are mare putere și este îndeajuns de tare pentru a-l elibera pe Israel încă o dată. Slăbiciunea omului (Ehud era stângaci) și slăbiciunea instrumentului (țepușa pentru boi a lui Șamgar) scot în evidență, și una și alta, puterea lui Dumnezeu care îi scapă pe aceia care strigă către El.

În nordul țării, vrăjmașul de altădată se regroupează sub același nume: labin, și în același oraș-capitală: Hațor (vezi Iosua 11.1); și îl asuprește pe Israel timp de douăzeci de ani. Să fim atenți să nu pierdem fructul victoriilor înaintașilor noștri! Toată lupta trebuie purtată încă o dată, iar Debora, o femeie profet, „o mamă în Israel” (5. 7), va fi folosită de Domnul pentru a judeca și elibera poporul. Femei și tinere credincioase, să nu credeți niciodată că sunteți date de-o parte din serviciul pentru Adunare! Cu siguranță, locul femeii nu este „să exercite autoritate peste bărbat”, nici să ia cuvântul în public (1 Timotei 2.12; 1 Corinteni 14.34). Dar câți creștini ar fi obținut eliberări remarcabile, dacă n-ar fi fost rugăciunile lor? Debora îl cheamă pe Barac, dar acesta este lipsit de curaj. Are nevoie să se sprijine pe cineva. Credința lui în Dumnezeu nu-i este suficientă să se descurce fără ajutorul omului (Psalmul 146.3-5). Curajul nostru depinde întotdeauna de măsura încrederii pe care ne-am pus-o în Domnul. Când ne lipsește curajul, să facem precum apostolii în capitolul 4 din Fapte. Ei l-au cerut lui Dumnezeu „toată îndrăzneala” (Fapte 4.29) și, prin Duhul, au primit-o (Fapte 4.31).

Sisera a fugit pe jos; cele nouă sute de care de fier ale sale nu i-au fost de nici un ajutor. A crezut că poate găsi refugiu în cortul Chenitului. Dar, în loc de refugiu, a întâlnit moartea prin mâna laelei, o femeie credincioasă. Familia Chenitului este interesantă. Hobab, strămoșul ei, refuzase cu mult timp în urmă să meargă cu Israel (Numeri 10.29-30). Acum, descendenții săi îi urmează pe fiii lui Iuda (1.16) și iau parte la bătăliile și victoriile lui Israel. Fără să se aștepte, Barac îl găsește pe vrăjmașul lui nimicit de o femeie, pierzând astfel, cum îl prevenise Debora, o parte din onoarea victoriei. Ei bine, Dumnezeu discerne credința acolo unde noi nu vedem nimic din strălucirea ei! Numele lui Barac apare pe lista oamenilor de credință din Evrei 11 (v.32). Cât har! Puținul pe care Domnul ne permite să-l facem pentru El, adesea amestecat în întregime cu încrederea în om, are preț înaintea Lui și El își va aduce aminte de el. Este departe ziua când tot poporul cânta pe țărmul Mării Roșii. În aceste zile de slăbiciune nu auzim decât două voci, pe cea a Deborei și pe cea a lui Barac, un bărbat și o femeie de credință. Dar cântecul lor nu este mai puțin triumfător. El începe cu preamărirea Domnului, Cel căruia îi aparține gloria victoriei.

Dacă imnul lui Barac și al Deborei îi atribuie pe drept Domnului onoarea victoriei, fiecare seminție implicată în ea trebuie să-și primească lauda sau dezaprobarea pe care o merită. Unele seminții au luat parte activ la lupte. De exemplu, Zabulon și Neftali și-au riscat viețile (v. 18; comp. cu Rom. 16.4; Filipeni 2.30). Alte seminții, din contră, nu s-au angajat, din cauza lășității sau a leneviei. Dintre acestea făceau parte și cele două seminții și jumătate: Ruben, în ciuda unor „mari hotărâri ale inimii” și a ezitărilor sale, a rămas cu turmele care-i mai fuseseră piatră de poticnire, determinându-l să-și aleagă moștenirea dincolo de Iordan; la fel Galaad (Gad și Manase; v. 17). Dan și Așer, reținuți de comerț și de afaceri, nu și-au părăsit nici corăbiile, nici porturile. Domnul nu Se poate folosi nici de oamenii nehotărâți (corăbiile), nici de cei prea ocupați (porturile). Mai devreme sau mai târziu ni se oferă ocazia să arătăm ce are prioritate în viața noastră. Sunt acestea interesele poporului lui Dumnezeu, bunăstarea adunării? Sau, mai degrabă, ne asemănăm cu aceia despre care ap. Pavel putea spune cu tristețe că ei „caută cele ale lor, nu cele ale lui Isus Hristos”? (Fil. 2.21). Comparând v. 12 din acest cap. cu Ps. 68.18, citat în Ef. 4.8, Îl vedem pe Hristos Învingătorul eliberându-i pe prizonierii lui Satan și înălțându-Se apoi la cer în triumf.

Israel reîncepe să facă ce este rău în ochii Domnului, care de această dată Se folosește de Madian pentru a disciplina poporul, în maniera anunțată în Deuteronom 28.33. În fiecare an, la timpul recoltei, madianiții obișnuiau să se suie în număr mare, ca lăcustele, punând stăpânire pe merinde și pe animale, prădând și făcând ravagii în toată țara. Ce face Satan pentru a-l slăbi pe cel credincios, pentru a-l determina să ajungă „foarte secătuit”? Se străduiește cu tot dinadinsul să-i ia hrana! N-ați remarcat cum toate împrejurările par uneori să coaleză împotriva noastră pentru a ne împiedica să citim Scriptura sau să mergem la adunarea celor credincioși? Este lucrarea diavolului, cu siguranță. El cunoaște puterea pe care noi o obținem în felul acesta și se teme de ea. Mulți tineri visează să devină foarte puternici, să fie campioni chiar. Pentru aceasta, ei trebuie să-l imite pe Ghedeon! Iată un om tare (v. 12), energic, care-și dă osteneala să-și asigure existența și să-și protejeze familia de foamete! Puternic și viteaz! Desigur, aici nu este vorba de putere musculară, ci de curaj și de o inimă hotărâtă pentru Domnul. Dumnezeu, care ne privește (v. 14), vede dacă noi manifestăm aceste virtuți în viața de fiecare zi.

Privind la sine însuși, Ghedeon nu găsește deloc această putere despre care i-a vorbit Îngerul. Ba, din contră! Este cel mai mic din cea mai săracă familie (v.15: din cea mai săracă mie). Dar, precum apostolul Pavel mai târziu, asemenea ție și mie atât de des în viețile noastre, Ghedeon trebuie să învețe lecția: „Când sunt slab, atunci sunt puternic” (2 Cor. 12.10), precum și: „Am putere pentru toate, în Hristos, care mă întărește” (Filipeni 4.13). Puterea lui Ghedeon (v. 14) era cea a lui Dumnezeu Însuși: „puterea pe care o dă Dumnezeu” (1 Petru 4.11) și care pentru un rob „se desăvârșește în slăbiciune” (2 Corinteni 12.9). Ce prețioasă întâlnire cu Îngerul Domnului este aceasta, prefigurare a celei pe care, în mod necesar, trebuie s-o avem cu Domnul o dată în viață, fundamentați pe sacrificiul de la cruce! Consecința acestei întâlniri nu este moartea – departe de așa ceva – ci este pacea (v. 23). Și Ghedeon ridică un altar în onoarea acestui Dumnezeu al păcii care El Însuși i Se descoperise. Apoi, imediat după aceea, trebuie să învețe că există lucruri care trebuie răsturnate, dărâmate și tăiate. Oare nu există și la noi lucruri care trebuie distruse, dacă dorim să fim puternici? Cum este posibil ca un idol să locuiască în inima noastră în același timp cu Duhul Sfânt căruia trupul nostru i-a devenit templu?

Ghedeon a făcut experiența păcii lăuntrice. Dar în viața lui, în același timp, luptele așteaptă să înceapă în afară. Înainte de toate, el trebuie să ia poziție în casa părintească. Unde începe mărturia noastră? Acasă, în propria familie, arătând acelora care ne cunosc cel mai bine cum ne-a schimbat Dumnezeu (Marcu 5.19). Pentru cei mai mulți dintre noi, o asemenea luare de poziție nu poate aduce decât bucurie în familie; dar pentru mulți întorși de curând la Dumnezeu, din țările musulmane, de exemplu, faptul acesta va determina consecințe teribile. Putem simți că, înainte de a se supune, Ghedeon a trecut printr-o mare neliniște sufletească. Știa ce risc își asuma (v. 30), deși a acționat noaptea. Însă Dumnezeu îl sprijină și schimbă întâi starea de inimă a lui Ioas, apoi pe cea a locuitorilor cetății. După ce a lucrat în Ghedeon, Domnul va putea lucra prin el. Trămbița lui strânge oastea. Dar, iată! Lui Ghedeon îi lipsește încă încrederea. Îi trebuie un semn și Domnul consimte să i-l dea: acest dublu semn al lănei. Dumnezeu este totdeauna răbdător cu noi și, dacă ne adresăm Lui cu o inimă dreaptă și simplă, ne va arăta limpede voia Sa.

Mica armată compusă din treizeci și două de mii de israeliți părea cu totul insuficientă înaintea mulțimii madianiților, a amaleciților și a „fiilor Răsăritului”. Ne putem închipui uimirea lui Ghedeon atunci când, în două rânduri, Domnul i-a spus: „Poporul ... este prea mult” (v.2, 4). Dar nu trebuie ca, după aceea, Ghedeon să-și poată atribui onoarea victoriei. Astfel are loc prima triere: cei cărora le lipsește curajul să se întoarcă acasă, potrivit cu ce este scris în Deuteronom 20.8. Mai rămân zece mii pentru care testul felului în care vor bea apa va decide între ei. Unii își astâmpără setea stând în genunchi, alții sorb apa în grabă, din mâini. Aceștia din urmă, numai trei sute, sunt gata pentru luptă. Ei știu că atingerea țintei propuse are prioritate în viața lor și lasă nevoile proprii pe locul al doilea. Aceasta este o lecție pentru noi, care avem o țintă cerească! „Dacă vrea cineva să vină după Mine”, avertizează Domnul Isus, „să se lepede de sine” (Luca 9.23). Oare nu este El vrednic să ne lepădăm de noi înșine pentru El? De asemenea, El a băut „din pârâu pe cale” (Psalmul 110.7), găsind ici și colo împrosptare pentru

inimă, dar niciodată pierzând din vedere măcar un singur moment ținta pe care o urmărea – triumful crucii și gloria lui Dumnezeu Tatăl Său (Luca 9.51; 12.50).

O ultimă încurajare pentru Ghedeon: visul madianitului explicat de un compatriot. Și o ultimă lecție în același timp: valoarea propriei persoane nu este mai mare decât a unei biete turtite de orz. Atunci bătălia poate să înceapă. În timpul nopții, cele trei cete de oameni se postează cu atenție de jur-împrejurul taberei vrăjmașului, fiecare la locul său. Să observăm bine care sunt armele acestor străni soldați: o făclie aprinsă în interiorul unui urciur; în cealaltă mână o trompetă, ca la Ierihon. Nici sabie, nici lance, pentru că este bătălia Domnului: „pentru ca măreția puterii să fie de la Dumnezeu, și nu de la noi”, explică 2 Corinteni 4.6-7. Același pasaj îi compară pe cei credincioși cu niște vase de lut, a căror voință trebuie să rămână pentru ca minunata comoară (Hristos în ei) să poată străluci și pentru alții. La sunetul puternic al trâmbițelor din miezul nopții, la lumina fantastică a făcliilor de pe panta muntelui, întreaga tabără deodată se trezește înspăimântată. În panică, ei încep să se omoare între ei și să fugă fiecare unde poate. Urmărirea începe apoi cu alți israeliți care se alătură celor trei sute de bărbați. Istoria lui Israel consemnează evenimentul acesta glorios (Psalmul 83.11). Stânca lui Oreb și teascul lui Zeeb vor aminti generațiilor viitoare de scăparea pe care Domnul le-a dat-o.

Lecțiile de umilință pe care Ghedeon le primise de la Domnul au rodit. El este gata să recunoască rolul pe care ceilalți l-au avut în câștigarea victoriei. Și mânia bărbaților lui Efraim dispare în fața răspunsului său plin de blândețe, prin care subliniază importanța a ceea ce ei făcuseră (v. 2, 3). Să scoatem în evidență lucrarea altora și să apreciem valoarea calităților lor, în loc să insistăm asupra lucrării noastre și a calităților noastre, este un fruct al vieții divine care nu are nimic comun cu ipocrizia diplomației omenești. Petru ne amintește că un duh blând și liniștit este de mare preț înaintea lui Dumnezeu (1 Petru 3.4). Dumnezeu i-a ales bine pe cei trei sute de luptători. Ei nu-și iau în seamă acum oboseala, nici propriul confort, nici setea lângă izvor (cap. 7). Au o singură țintă și o urmează până la capăt (v. 4). „Eu una fac declară Pavel alerg drept spre țintă” (Filipeni 3.13-14). „Trânțiți jos, dar nu nimiciți”, spune el în altă parte (2 Corinteni 4.9). Asemenea lui Ghedeon cu oamenii din Sucot și din Penuel, apostolul va trebui să treacă prin experiența dureroasă că toți l-au abandonat (2 Timotei 4.16). Dar ce contrast cu aspra răzbunare a lui Ghedeon: Pavel poate adăuga, ca un adevărat ucenic al Stăpânului său: „să nu li se țină în seamă”!

După victorie, o serie întreagă de pericole subtile îl amenință încă pe slujitorul lui Dumnezeu. Ieri am văzut gelozia lui Efraim, la care Ghedeon a răspuns cu blândețe. Acum iată flatarea din partea lumii. Dar aceste complimente aduse de Zebah și de Talmuna asupra înfrâșării sale – ca a unui fiu de împărat – nu-l împiedică pe Ghedeon să-i omoare. O altă cursă îi este întinsă, de această dată de către israeliți: „Stăpânește peste noi”, spun ei, „și tu și fiul tău ... pentru că ne-ai salvat”. Răspunsul lui este frumos: „Domnul va stăpâni peste voi” (v. 22, 23). Un servitor trebuie să vegheze să nu ocupe locul aparținând Domnului în sufletele oamenilor, iar credincioșii trebuie să se ferească de a-i flata pe slujitorii lui Dumnezeu (Matei 23.8, 10). După victoriile lui Ghedeon, iată o ultimă cursă (v. 27) în care, de data aceasta, va cădea. Spre amintirea victoriei sale, așază în cetatea sa un efod (obiect din aur care amintea de preoție) și tot Israelul vine să-l admire (închinându-se înaintea efodului), uitând că singurul loc pentru preoție era la Șilo, unde se găsea chivotul (Iosua 18.1). Apoi Ghedeon moare ... și poporul se întoarce la idoli!

Acest trist capitol descrie procesul rapid și înspăimântător al declinului. Ghedeon refuzase odată în mod înțelept domnia propusă lui și fiilor lui, dar mai târziu, după ce firea pământească își recapătă supremația, el îi pune fiului său numele Abimelec («tatăl meu este împărat» 8.31). Acesta din urmă ia puterea prin viclenie și violență. În contrast, remarcăți-l pe Iotam, fiul cel mai tânăr al lui Ghedeon, unicul supraviețuitor al masacrului îngrozitor din Sihem. Lui nu-i este frică să spună adevărul și să aducă mărturia la urechile întregii cetăți (9.7), spre deosebire de teama care-l stăpânește pe tatăl său altădată, pe când construia altarul Domnului și-l dădă pe cel al lui Baal (6.27). Putem învăța mult din parabola împăratului copacilor. Ea reliefează trei lucruri pe care nu trebuie să le cedăm, ci să le păzim cu strășnicie: 1) Untdelemnul, sau grăsimea măslinului, simbol al Duhului Sfânt, unica sursă de putere a celui credincios; 2) Dulceața și fructul minunat (al smochinului), altfel spus, lucrările credinței; 3) Vinul, înveselindu-l pe Dumnezeu și pe oameni, imagine a bucuriei comuniunii cu Dumnezeu și a unora cu alții. Dacă am accepta să stăpânim aici, jos, cu alte cuvinte, dacă am ocupa un loc de frunte și dacă ne-am agita pentru cauza lumii acesteia, ar însemna, cu siguranță, a abandona aceste privilegii impresionante. Fie ca Domnul să ne păzească pe toți de așa ceva!

Capitolul nostru confirmă declarația lui Isaia făcută în legătură cu astfel de oameni: „Picioarele lor aleargă la rău și se grăbesc să verse sânge nevinovat. Gândurile lor sunt gânduri ale nelegiuirii, pustiirea și nimicirea sunt pe cărările lor” (Isaia 59.7, citat în Romani 3.15, 16). Oare s-au schimbat lucrurile astăzi în lume? Cu siguranță că nu! Politica oamenilor rămâne dominată de violență, de minciună și de neliniște. «Să mă frământ printre ei?», „să mă duc să mă clatin peste copaci?” (v. 9,11,13) era întrebarea pusă de Iotam în parabola lui. Ar fi putut lupta contra lui Abimelec, pentru a-și răzbuna frații uciși. Dar se păzește de așa ceva! Departe de dezbinare și de intrigi, el se află la Beer (v. 21; vezi Numeri 21.16), unde așteaptă în liniște scăparea Domnului. Și, întocmai cum i-am văzut pe vrăjmași întorcând sabia unii împotriva altora în tabăra lui Madian, acum Abimelec și bărbații Sihemului își petrec timpul nimicindu-se între ei. Sunt unul pentru altul un foc distrugător. Astfel se realizează ceea ce prezisese Iotam (v. 20) și, în același timp, se împlinește cuvântul verificat întotdeauna de istoria oamenilor: „Ce seamănă omul, aceea va și secera” (Galateni 6.7; vezi și Galateni 5.15).

Doi judecători sunt numiți la începutul acestui capitol: Tola și Iair, amândoi bărbați respectați. Apoi declinul se restabilește și mai grozav. În răstăcirea sa, Israel se grăbește să slujească dumnezeilor cât mai multor popoare posibile. Apoi, ca și mai înainte, Dumnezeu Se folosește de vrăjmași pentru a-i pedepsi și de această dată sunt filistenii și fiii lui Amon. Faptul că israeliții au servit idolilor acestor două națiuni nu le este de nici un ajutor. Să remarcăm că semințiile de dincolo de Iordan cad victimă primele. Ele sunt „zdrobite” în adevăratul sens al cuvântului (v. 8)! În sfârșit vine mărturisirea: „Noi am păcătuit ...!” (v. 10). Cunoaștem că acesta este întotdeauna „cuvântul de trecere” pentru a reveni la Domnul. Și totuși Dumnezeu răspunde cu severitate, spunând chiar cu ironie: „Mergeți și strigați la dumnezeii pe care vi i-ați ales: ei să vă salveze în timpul strămtorării voastre!” (v. 14). Ah, situația aceasta arată că nu este de ajuns numai mărturisirea păcatului! Ei trebuie și să scoată idolii din mijlocul lor (cf. Geneza 35.2). Iată piatra de încercare pentru o lucrare autentică în conștiință. Poporul înțelege. Apoi auzim aceste cuvinte care ne mângâie: „Sufletul Său a fost îndurerat de nenorocirea lui Israel” (v. 16). Câtă tandrețe din partea lui Dumnezeu pentru poporul Lui necăjit! Oare va simți El mai puțin astăzi pentru copiii Săi?

Domnul este „un Dumnezeu al iertării, milos și îndurător” (Neemia 9.17). Încă o dată își va elibera poporul, iar de data aceasta prin mâna lui Iefta. Istoria acestui judecător începe într-un fel asemănător celei a lui Abimelec. Dar, în loc să se revolte, să se răzbune pe frații lui, renunță la ceea ce are de drept și se retrage în țara Tob, unde Dumnezeu va ști să-l găsească atunci când va veni timpul. Iefta, privat de partea sa de moștenire, urmărit de frații săi și exilat într-o țară străină, de unde revine apoi ca eliberator, îl prefigurează, sub acest aspect, pe Domnul

Isus. Salvatorul poporului trebuie, în mod imperios, să fie și „cap” al lor și „căpetenie” peste ei (10.18; 11.8, 9, 11). Este Hristos și una și alta pentru voi? După ce a fost respins de poporul Său Israel, care n-a vrut să-l recunoască drepturile, Hristos este acum absent, înălțat la cerurile din care va reveni cu putere și ca Învingător (vezi Luca 19.12-14). În fața vrăjmașilor lui Israel, lefta este plin de curaj. Cum răspunde el la pretențiile lor, la minciunile lor? Făcând apel la adevărurile de început și sprijinindu-se pe binecuvântările de altădată. Principiile Cuvântului care i-au călăuzit pe credincioșii din generațiile trecute trebuie bine cunoscute și menținute cu fermitate (2 Tes. 2.15).

Lefta se credea obligat să-l plătească Domnului, prin intermediul unui sacrificiu, victoria sa asupra fiilor lui Amon. Ce puțin Îl cunoaște pe Dumnezeu! El își găsește plăcerea în a-i binecuvânta pe ai Săi fără să aștepte altceva decât dragostea lor. Salvarea Lui este fără plată. Se poate remarca nebunia promisiunii pe care o face lefta. Dumnezeu ne lasă uneori să purtăm răspunderea lucrurilor asupra cărora am decis sub puterea impulsului! Să veghem deci îndeaproape asupra cuvintelor noastre, pentru că promisiunile făcute cu ușurătate pot avea grave consecințe (Proverbe 20.25)! Dacă lui lefta îi lipsea, pentru moment, credința, ea strălucește acum la fiica lui. Supunerea ei „singurul copil”, „unic”, îndrăgit de tatăl ne duce cu gândul la cea a Domnului Isus (Ioan 8.29). Ea nu pune mare preț pe propria viață și se bucură de victoria pe care Domnul o dăduse lui Israel. Este ascultătoare chiar până la moarte, din dragoste pentru Domnul, pentru tatăl și pentru poporul ei. În aceasta este o emoționantă imagine a lui Hristos, cu toate că rămâne foarte departe de Cel pe care Îl reprezintă. Dacă fiica lui lefta merita să fie celebrată an de an, infinit mai vrednic este Domnul nostru Isus să fie preamărit de aici de jos și pentru toată eternitatea.

În capitolul 8, v.2 și 3, Ghedeon făcuse experiența că „un răspuns blând abate furia”. Acum lefta trebuie să învețe pe cheltuiala lui restul acestui verset: „dar un cuvânt aspru stârnește mânia” (Proverbe 15.1). El se izbește de aceiași bărbați ai lui Efraim, întotdeauna gata de ceartă (Judecători 8.1 și Iosua 17.14), care sperau să culeagă fructele victoriei fără să fi luptat, geloși pe succesul altora când ar fi trebuit să se bucure împreună cu ei de eliberarea adusă de Domnul. Tot ei îi reproșează lui lefta că nu i-a chemat la luptă. Priviți locul pe care-l ocupă „eu”, „mie”, „al meu”, în răspunsul lui lefta (v. 2, 3). Și, de data aceasta, izbucnește un război fără reținere. Cât de trist, un război între frați! Totuși disputele din interiorul propriilor noastre familii nu sunt cu nimic diferite: au același caracter în profunzime! Și cauzele le sunt identice: egoismul, gelozia, susceptibilitatea. Să reflectăm la importanta poruncă a Domnului: „Cum v-am iubit Eu, așa să vă iubiți și voi unii pe alții” (Ioan 13.34, 35; 15.12, 17), poruncă repetată de apostolul Ioan (1 Ioan 3.23; 4.7, 11, 21)! În sfârșit, alți judecători îi sunt dați lui Israel, aleși din seminții diferite. Timp de pace! Să încercăm să scoatem profit din cele ce ne sunt oferite pentru fortificarea și nu pentru ațipirea noastră!

Încă o dată Israel se lasă pradă răutății, încă o dată Domnul îl disciplinează prin mâna filistenilor. Încă o dată ... încercarea a adus ea vreun rod? Din nefericire, nu! Se scurg patruzeci de ani. În zadar așteaptă Dumnezeu ... urechi pregătite ... Nici un strigăt nu se ridică de data aceasta spre El! Poporul s-a obișnuit cu starea mizerabilă de robie. Cu toate acestea, ici și colo există câțiva martori credincioși care se tem de Domnul. Între ei, Dumnezeu ni-i arată pe Manoah și pe soția lui, un cuplu evlavios, din seminția lui Dan, fără copii. Și iată că, într-o zi, un Vizitator ceresc Se arată femeii. El are pentru ea un mesaj îmbucurător: ea va fi mama celui care va începe să-l elibereze pe Israel din mâna filistenilor. Această scenă ne duce cu gândul la începutul evangheliei după Luca, unde Îngerul Gabriel îi anunță Mariei venirea glorioasă a Mântuitorului pe pământ. Numai că există unele condiții pe care atât mama cât și copilul trebuie să le îndeplinească. Un nazireu, conform textului de la Numeri 6, trebuie să fie pus deoparte pentru Dumnezeu și să se abțină de la plăcerile și bucuriile pe care alți oameni le împărtășesc (reprezentate de fructul viței). Pentru o familie nu este întotdeauna nici ușor, nici plăcut de realizat aceasta, dar ... tocmai acest caracter dorește Dumnezeu să-l vadă în casele alor Săi (vezi Ieremia 35.6 ...).

Nu celor puternici din Israel Își face Domnul cunoscut gândurile cu privire la eliberarea poporului Său, ci la doi sărmani israeliți din Dan, cea mai slabă dintre seminții (1.34). Cui îi descoperă Dumnezeu astăzi planul Său de salvare și pe Salvatorul pe care L-a oferit? Copilașilor și celor care le seamănă acestora în simplitatea credinței (Matei 11.25). În momentul acestei a doua vizite a Îngerului remarcăm arderea-de-tot, darul de mâncare, stânca, deopotrivă imagini ale lui Hristos, care nouă ne sunt familiare. Dar ce este cu Îngerul, cine este El, care-l este numele? Manoah, cel care dorise cu înfocare să-L cunoască personal, nu doar prin intermedierea soției, obține acest singur răspuns: „Numele Meu? ... El este minunat” (v. 18). Pentru ca noi să-L recunoaștem, nu-l este necesar să ne spună mai mult. Să ne deschidem Bibliile la Isaia 9.6: „Îl vor numi: «Minunat». Și, pentru că este minunat, El nu poate lucra decât „un lucru minunat”, prin care noi Îl și recunoaștem. Îngerul care Se suie aici „în flacăra altarului” și Isus care, având lucrarea încheiată, „după ce le-a vorbit, a fost înălțat la cer” (Marcu 16.19), sunt una și aceeași Persoană.

A fost un mare privilegiu pentru Samson să se nască într-o familie în care Dumnezeu era cunoscut într-un fel personal și în care era temut. Am avut și noi oare același privilegiu? Atunci să luăm seama la istoria acestui om! Ea începe bine (13.24, 25). Dar, când ajunge la momentul de a-și lua o soție, Samson o alege dintre filistenii, împotriva sfatului părinților săi. Amară experiență! Câți tineri au procedat la fel...! Ei s-au angajat pe drumul căsătoriei cu un partener plăcut ochiului lor (v.3), fără a încerca să cunoască dacă acesta este plăcut întâi Domnului. Pentru a înțelege bine istoria lui Samson, trebuie să ne reamintim aceasta: În ea apare ceea ce face omul ... și cât de trist este lucrul acesta! Apare însă și ceea ce face Dumnezeu prin om (folosindu-i chiar inconsecvențele: sensul v. 4); câtă glorie există aici! Ceea ce Dumnezeu împlinește prin Samson, acest om puternic, pus deoparte pentru eliberarea lui Israel, Îl evocă, de multe ori, pe Isus, adevăratul Nazireu, marele Învingător de la cruce. Satan, leul care răcnește, a ieșit înaintea lui Hristos și Acesta l-a învins, astfel că acum dușmanul nu mai are nici o putere asupra credinciosului, căci el se încrede în Domnul!

În loc să-l obosească sau să-l slăbească, victoriile celui credincios îi oferă hrană și dulceață spirituală. Aceasta semnifică mierea găsită în trupul leului! Dar este un secret pe care lumea nu-l poate înțelege, pentru că ea își găsește propriile bucurii mai degrabă în ospețe (v. 10). Pentru omul neîntors la Dumnezeu, acolo se află un mister: Cum poate un credincios să-și găsească plăcerile și hrana pentru suflet într-un loc în care el însuși nu vede decât teroare și moarte (puterea lui Satan desființată prin moartea lui Hristos Evrei 2.14)? Samson își expune ghicitoarea sa filistenilor și aceștia, fără trădarea soției sale, n-ar fi putut să-i dezlege secretul. Mai târziu, socrul său nu-și ține cuvântul dat (15.2). Lumea este întotdeauna înșelătoare, întotdeauna ne dezamăgește. Dacă ajungem, asemenea lui Samson, să ne punem încrederea în ea sau să ne amestecăm în plăcerile ei, vom cunoaște amare decepții. Dumnezeu Își păzește slujitorul, păstrându-l departe de acest mariaj cu o filisteană. Dar și toată neliniștea și suferința pe care le-a atras asupra sa ar fi fost evitate, dacă și-ar fi ascultat părinții; și Dumnezeu nu l-ar fi lipsit de a-i furniza o altă „ocazie împotriva filistenilor” (14.4).

Israel a decăzut la starea cea mai de jos. Nu numai că nu suferă nimic sub stăpânirea filistenilor, dar este și «chinuit» de eliberatorul pe care i l-a dat Dumnezeu. Bărbații lui Iuda se suie ca să-l lege pe Samson și să-l îndepărteze dintre ei. „Nu știi că filistenii stăpânesc peste noi?” (v. 11). Cu alte cuvinte, aceasta însemna: „Suntem satisfăcuți cu situația în care ne aflăm. De ce ai venit să ne faci greutăți?” „Dar ce ocazie i se

oferă astfel lui Samson! El rupe funiile noi și, de unul singur, câștigă o victorie răsunătoare. Ca și țepușa pentru boi a lui Șamgar (3.31), falca unui măgar este o armă de disprețuit. Aceasta scoate în evidență faptul că victoria vine numai de la Dumnezeu. Samson a trebuit să experimenteze faptul că, după luptă, îi este necesară apa pe care o dă Dumnezeu. Răspunzând rugăciunii lui, apa țâșnește pentru el din crăpătura stâncii, stâncă ce ne vorbește întotdeauna despre Hristos (1 Cor. 10.4). Dacă Îi cerem, Dumnezeu ne va da, în același fel, resursele proaspete și dătătoare de viață ale Cuvântului Său. Duhul Sfânt folosește Cuvântul ca să împlinească nevoile noastre. Victoria asupra leului i-a procurat lui Samson hrana; după aceasta, Dumnezeu îi va astâmpăra și setea. Victoriile pe care Domnul ni le acordă, dacă-L așteptăm, vor fi totdeauna un răstimp de fortificare și de înprospătare a sufletelor noastre, în timp ce ne bucurăm de dragostea Lui (Ioan 4.34).

Samson este un om plin de contraste: din punct de vedere fizic este foarte puternic; din punct de vedere moral este slab, gata să cedeze la toate capriciile proprii. În afară era pus deoparte pentru Domnul; părul său lung arăta acest lucru. Dar înăuntru, inima îi era împărțită. Dovada este că iubea pe cineva dintre vrăjmașii poporului său. Ar trebui să ne întrebăm dacă, în viețile noastre, ceea ce arătăm în afară corespunde cu starea interioară a inimii. Exersarea trupului nu este fără folos, dar ceea ce are valoare înaintea lui Dumnezeu nu sunt succesele în sport, care dezvoltă orgoliul, ci victoriile în secret asupra poftelor noastre. Prin faptul că nu are părul tuns, o tânără credincioasă își arată în afară ascultarea ei. Din nou această ascultare trebuie să fie la fel și în inima ei! În lectura de astăzi găsim o imagine a Celui care „a zdrobit porțile de aramă și a sfărâmat zăvoarele de fier” (Psalmul 107.16). Samson, smulgând porțile cetății Gaza și ducându-le în vârful muntelui pe umerii săi puternici, ne duce cu gândul la Hristos: El a rupt legăturile morții, eliberându-i astfel „pe toți aceia care, prin frica de moarte, erau supuși robiei toată viața lor” (Evrei 2.15). Apoi El este înviat în putere, având „cheile morții și ale Locuinței Morților” (Apocalipsa 1.18).

Existau secrete în viața lui Samson: ghicitoarea sa din cap. 14, iar aici nazireatul său. El n-a putut să le păstreze nici pe unul, nici pe celălalt. Răscumpărătul are propriile secrete cu Salvatorul său: experiențele trăite cu El despre care, probabil, nu poate vorbi cu nimeni. Convertirea noastră este un fapt care trebuie făcut cunoscut. Pe de altă parte, nu se cuvine întotdeauna să explicăm altora de ce facem sau nu facem anumite lucruri (Daniel 3.16). Motivul este punerea noastră deoparte pentru Dumnezeu, „legământul nazireatului nostru”, de care depinde forța noastră spirituală. „Pentru că, fără Mine, nu puteți face nimic” a spus Domnul Isus (Ioan 15.5). Când lumea va descoperi în ce constă separarea noastră, va fi gata să ne facă s-o pierdem. Seducătoare, Dalila îl hărțuiește zi de zi pe sârmanul Samson, iar el, necăjit, „măhnit până la moarte” (v. 16), sfârșește prin a-i ceda. Ea „l-a adormit”, se relatează în continuare (v. 19). Fatal somnul acesta! (citiți și 1 Tes. 5.6). Victorios asupra unui leu, omul puternic n-a știut cum să-și înfrâneze limba (14.17 și 16.17). „Orice specie de fiare... este... și a fost îmblânzită de om declară Iacov dar limba, nici unul din oameni n-o poate îmblânzi” (Iacov 3.7, 8). Ca să ne controlăm limba avem nevoie de ajutorul lui Dumnezeu, pe care El îl va da numai acelora care Îl ascultă (1 Ioan 3.22).

Sârmanul Samson! Ne apropiem de sfârșitul istoriei sale solemne: Orb, prizonier, devine un subiect de răs pentru vrăjmașii lui Dumnezeu și ai poporului său. Și, ceea ce este mai grav, rușinea lui se reflectă asupra lui Dumnezeu însuși, pentru că idolul apare mai puternic decât luptătorul Domnului. Dumnezeu pune însă o limită unei asemenea prezumții din partea adversarului. O ultimă victorie îi va fi acordată lui Samson care moare în același timp cu trei mii de filistenii. Astfel Samson și-a pierdut, una după alta, puterea, libertatea, vederea, iar în final viața. Noi toți care am fost înălțați în cunoașterea Domnului Isus trebuie să medităm asupra acestui rezultat trist. Am primit mult și ne găsim într-o poziție privilegiată. Este adevărat că suntem legați cu un nazireat la despărțirea de lume și de multe dintre plăcerile ei. Dar ce compensație avem! O forță supranaturală, de origine divină, aceea a Duhului Sfânt, se află la dispoziția noastră. Pe calea voii lui Dumnezeu, nimic nu poate rezista acestei puteri! Să ne aflăm și să rămânem între cei cărora apostolul Ioan le adresează cuvintele acestea, „V-am scris, tinerilor, pentru că sunteți tari și Cuvântul lui Dumnezeu rămâne în voi și l-ați învins pe cel rău” (1 Ioan 2.14).

Iată imaginea tristă a unei familii, foarte diferită de cea a lui Manoah. Fiul fură; mama jură cu blesteme, apoi cu aceeași gură (vezi Iacov 3.10) își binecuvântează fiul, în loc să-l facă să-și dea seama de gravitatea păcatului său. În final, ea confecționează chipuri cioplite pentru el. Legea care interzicea aceste practici este așadar complet ignorată, cu toate că numele Domnului este amestecat între cuvintele acestei femei. „Poporul acesta Mă onorează cu buzele”, spunea Domnul Isus, „dar inima lui este departe de Mine” (Matei 15.8; Isaia 29.13; 46.6). Ce avertisment este acesta pentru fiecare dintre noi! Pronunțarea numelui Domnului impune să ne depărtăm de rău (2 Timotei 2.19). Faptul că-L numim pe Isus Domnul nostru semnifică recunoașterea autorității Sale. Aici, din contră, fiecare face ce este drept în ochii lui. Este și cazul lui Mica, al mamei lui și al acestui tânăr levit din Betleem, pe care Mica îl pune ca preot, consacându-l fără a avea vreun drept pentru aceasta. Vai! acest tânăr este chiar un descendent al lui Moise (18.30). Ce ar fi gândit cel care introdusese legea, care distrusese vițelul de aur, care-l învățase pe popor acel cântec minunat din Deuteronom 32, văzându-l pe propriul nepot devenind preotul unui chip cioplit? Descendenții unui om al lui Dumnezeu nu sunt nicidecum puși la adăpost față de un naufragiu spiritual.

Propria voie și spiritul idolatru manifestate în casa lui Mica au contaminat o seminție întreagă (după cum relatează capitolul de astăzi). Întotdeauna este așa. Înainte ca răul să se împrăștie și să afecteze poporul lui Dumnezeu, el începe prin a prinde rădăcini în familie. În v. 1 citim că, în zilele acelea, daniții nu-și primiseră încă moștenirea. Astfel, în loc să-L întrebe și să-L aștepte pe Domnul, decid în nerăbdarea lor să încerce s-o obțină singuri. Iată ce înseamnă spiritul de independență și, de asemenea, alegerea rapidă a unei soluții! Să ne reamintim că fiii lui Dan se lăsaseră împinși în ținutul muntos (1.34). În loc să intre în stăpânirea a ceea ce le fusese destinat, care le stătea la îndemână, dar care necesita puterea credinței, ei întreprind o expediție până la celălalt capăt al țării. Probabil că și noi acționăm asemenea lor mult mai adesea decât am gândi. Domnul a pregătit special pentru noi un serviciu în imediata noastră apropiere, dar noi ne tragem înapoi de la încercarea credinței și de la strădaniile pe care acest serviciu le-ar implica, deoarece suntem tentați să pornim mai degrabă într-o acțiune spectaculoasă, într-o direcție aleasă de noi.

Luarea cetății Lais nu are nimic comun cu cuceririle credinței din zilele lui Iosua. Ce putem vedea la Dan? Lăcomie după tot ce este pe pământ („un loc în care nu lipsește nimic din ce este pe pământ” – 18.10), încredere în propriile forțe în același timp cu lașitate, ingraturitudine, furt, credință rea și, ca o încununare a tuturor, stabilirea unui cult idolatru. Ce privesc! Și trecem peste capitolele următoare (care descriu în detaliu acest tablou chiar mai sumbru), pentru a ajunge la cel din urmă verset al cărții, care este o repetare a celui din cap. 17, v. 6: „fiecare făcea ce era drept în ochii săi”. Propoziția aceasta rezumă starea în care se afla poporul Israel în perioada judecătorilor. Și, în mod trist, ea rezumă și starea creștinătății din zilele noastre. Dacă Iosua este cartea care a fost asemănată cu Efeseni, cartea Judecătorilor ne amintește cel mai mult de 2 Timotei (în special cap. 3). Dar aceste succesiuni de perioade de ascensiune și de decădere, de faliment și de restaurare, nu au loc prea adesea și în viețile noastre? Să ne ferim de a face ceea ce este bun numai în ochii noștri, în care nu ne putem pune încrederea și, mai degrabă, să ne străduim să facem ce-l este plăcut Domnului (Efeseni 5.10; Evrei 13.21). Fapt deosebit de solemn: Ionatan, nepotul lui Moise (18.30), a confirmat deci ceea ce profețise bunicul său în Deuteronom 4.25!

